

RP 104/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 och 4 § i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur ändras. Enligt propositionen ska i lagen göras de hänvisningstekniska ändringar som behövs på grund av de ändringar som gjorts i Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden samt på grund av den nya naturvårdslagen. De reviderade riktlinjerna för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden trädde i kraft den 1 januari 2023 och tillämpas sedan den 1 juli 2023. Den nya naturskyddslagen trädde i kraft den 1 juni 2023.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft hösten 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll	3
3 Nuläge och bedömning av nuläget	4
4 Förslagen och deras konsekvenser	4
5 Remissvar	4
6 Specialmotivering	4
7 Ikraftträdande	5
8 Förhållande till andra propositioner	5
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	5
LAGFÖRSLAG	6
Lag om ändring av 3 och 4 § i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur	6
BILAGA	8
PARALLELLTEXT	8
Lag om ändring av 3 och 4 § i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur	8

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur (15/2022) trädde i kraft den 1 februari 2023. Genom lagen upphävdes miljöministeriets beslut om bidrag för att ersätta skador förorsakade av fridlysta sällsynta djur (1626/1991) och statsrådets förordning om ersättning för skador som kungsörnar orsakar renhushållningen (8/2002). Vid beredningen av regeringens proposition med förslag till lag om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur (RP 154/2021 rd) var man medveten om att de bestämmelser om statligt stöd som utgör den rättsliga grunden för propositionen är på väg att revideras. I propositionen konstateras det att behövliga ändringar i de i propositionen angivna grunderna för att bevilja ersättning, stöd och bidrag kommer att göras i det skede då de nya reglerna är kända.

Stöd för förebyggande av skador orsakade av fridlysta djur och för att kompensera för skador orsakade av skyddade djur beviljas som sådant statligt stöd som avses i avsnitten 1.1.1.1 och 1.2.1.5 i Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (2014/C 204/01, nedan även *riktlinjerna för statligt stöd till jordbruket*).

Riktlinjerna för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden (kommissionens meddelande 2022/C 485/01) har reviderats och trätt i kraft den 1 januari 2023, och tillämpas sedan den 1 juli 2023. De nya riktlinjerna ersatte riktlinjerna för statligt stöd till jordbruket 2014–2020 (2014/C 204/01).

Den nya naturskyddslagen (9/2023) trädde i kraft den 1 juni 2023.

Beredningen har utförts som ett tjänsteuppdrag vid miljöministeriet. Regeringspropositionen har varit på remiss i webbtjänsten www.utlåtande.fi 23.5.–3.7.2024

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

Enligt huvudregeln i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan fördraget) är stöd som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen i princip förbjudet. Med statligt stöd avses alla slag av stöd från det allmänna som förbättrar vissa företags verksamhetsbetingelser på ett sätt som snedvrider konkurrensen.

Ersättningar för skador som djur som är fridlysta med stöd av naturvårdslagen orsakar företag

(oberoende av företagsform) anses i princip utgöra statligt stöd och omfattas av EU:s regler om statligt stöd. I vissa fall kan statligt stöd dock tillåtas. I artikel 107.2 och 3 i fördraget ingår en förteckning över sådana stödåtgärder som av särskilda skäl och under vissa förutsättningar kan anses vara förenliga med den inre marknaden. En handling som är väsentlig med avseende på föreliggande ändringsförslag är Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden (kommissionens meddelande 2022/C 485/01), som ersatt Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (2014/C 204/01).

Enligt dessa riktlinjer kan stöd för att kompensera för skador orsakade av skyddade djur i samband med bedrivande av jordbruk anses vara förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c i fördraget om det uppfyller de gemensamma bedömningsprinciperna i riktlinjerna och villkoren i avsnitt 1.2.1.5 i riktlinjerna.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

I 3 § 2 och 4 mom. i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur hänvisas det till Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (2014/C 204/01), som har ersatts av de riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden som trädde i kraft den 1 januari 2023 (kommissionens meddelande 2022/C 485/01). Ändringarna i det nationella stödsystemet borde ha gjorts senast den 30 juni 2023.

I 4 § 1 mom. 1 punkten i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur hänvisas det till den upphävda naturskyddslagen (1396/1996) efter det att den nya naturskyddslagen trätt i kraft.

I punkt 659 i riktlinjerna för statligt stöd till jordbruket konstateras att kommissionen i enlighet med artikel 108.1 i fördraget föreslår att medlemsstaterna ska ändra sina befintliga stödordningar så att de blir förenliga med de uppdaterade riktlinjerna senast den 30 juni 2023. Det sakinhåll i riktlinjerna för statligt stöd till jordbruket som det nu är i fråga om har inte förändrats i och med de nya riktlinjerna. Det finns dock skäl att göra hänvisningstekniska korrigeringar i den gällande lagen. Korrigeringarna ska göras, eftersom det i den gällande lagen hänvisas till de upphävda riktlinjerna.

4 Förslagen och deras konsekvenser

Genom de ändringar som föreslås korrigeras hänvisningarna så att dessa gäller de gällande riktlinjerna och inte heller hänvisar till en upphävd bestämmelse.

Genom förslaget korrigeras tre föråldrade hänvisningar av lagteknisk natur. Korrigeringarna förtydligar regleringen genom att de som tillämpar denna lag hänvisas till kommissionens gällande meddelande och den gällande naturvårdslagen.

De föreslagna ändringarna har inga konsekvenser för statsfinanserna.

5 Remissvar

Utlåtande begärdes av 58 intressenter via tjänsten utlåtande.fi 23.5.–3.7.2024. Det inkom fyra utlåtanden. Utlåtanden lämnades av jord- och skogsbruksministeriet, Renbetesförbundet, Finlands Fiskodlarförbund rf, Finlands Kommunförbund rf, Finlands naturskyddsförbund rf, Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund r.y. och finansministeriet. Begäran om utlåtande publicerades i utlåtandetjänsten.

Remissinstanserna hade inget att yttra om propositionen.

6 Specialmotivering

3 §. *Tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd.* Det föreslås att hänvisningen i 2 mom. ändras från en hänvisning till Europeiska unionens upphävda riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (2014/C 204/01) till en hänvisning till de riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden som trädde i kraft den 1 januari 2023 (kommissionens meddelande 2022/C 485/01).

Samma föråldrade hänvisning finns i 4 mom. Det föreslås att hänvisningen till Europeiska unionens upphävda riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (2014/C 204/01) ändras till en hänvisning till 2 mom. Hänvisningen uppdateras i enlighet med justitieministeriets anvisningar.

4 §. *Definitioner.* Det föreslås en ändring av 1 mom. 1 punkten så att den i stället för till den upphävda naturskyddslagen (1096/1996) hänvisar till den gällande naturskyddslagen (9/2023).

7 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft hösten 2024.

8 Förhållande till andra propositioner

De ändringar som föreslås i denna regeringsproposition anses inte ha direkta konsekvenser för andra regeringspropositioner som är anhängiga. I samband med beredningen av denna proposition har motsvarande ändringsförslag som föranleds av ändringarna i riktlinjerna för statligt jordbruksstöd beretts i fråga om statsrådets förordning om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur. Förordningen avses träda i kraft samtidigt som denna lag.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 3 och 4 § i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur (15/2022)
3 § 2 och 4 mom. samt 4 § 1 punkten som följer:

3 §

Tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd

Bidrag och ersättning beviljas i form av sådant statligt stöd enligt avsnitt 1.1.1.1 eller 1.2.1.5 i de riktlinjer som avses i kommissionens meddelande om riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden (2022/C 485/01). Stöd med anledning av fiskgjusens häckning beviljas som sådant stöd av mindre betydelse som avses i kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Närmare bestämmelser om beviljande, förutsättningar för beviljande, utbetalning, användning av bidrag eller ersättning eller av stöd med anledning av fiskgjusars häckning samt om närings-, trafik- och miljöcentralens och bidragsmottagarens skyldigheter får utfärdas genom förordning av statsrådet med iakttagande av vad som föreskrivs i de riktlinjer som nämns i 2 mom. och i den förordning som nämns i 2 mom.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *fridlysta djur* vilda fåglar och däggdjur som är fridlysta med stöd av naturvårdslagen (9/2023),

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 19 september 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Miljö- och klimatminister Kai Mykkänen

Lag

om ändring av 3 och 4 § i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur (15/2022)
3 § 2 och 4 mom. samt 4 § 1 punkten som följer:

Gällande lydelse

3 §

Tillämpning av Europeiska unionens statsstödslagstiftning

Om bidrag, ersättning eller stöd beviljas ett företag, ett offentligt samfund eller någon annan sammanslutning som bedriver ekonomisk verksamhet, tillämpas dessutom Europeiska unionens regler om statligt stöd, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Bidrag och ersättning beviljas i form av sådant statligt stöd enligt avsnitten 1.1.1.1 eller 1.2.1.5 som avses i Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (2014/C 204/01). Stöd som grundar sig på fiskgjusars häckning beviljas som sådant stöd av mindre betydelse som avses i kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Bestämmelser om lämnande av upplysningar och om anmälningsförfarandet finns i 2 § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001), och bestämmelser om skyldigheten att offentliggöra uppgifter om stöd och att iaktta öppenhet finns i 2 a § i den lagen.

Närmare bestämmelser om beviljande, förutsättningar för beviljande, utbetalning och

Föreslagen lydelse

3 §

Tillämpning av Europeiska unionens statsstödslagstiftning

Om bidrag, ersättning eller stöd beviljas ett företag, ett offentligt samfund eller någon annan sammanslutning som bedriver ekonomisk verksamhet, tillämpas dessutom Europeiska unionens regler om statligt stöd, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Bidrag och ersättning beviljas i form av sådant statligt stöd enligt avsnitt 1.1.1.1 eller 1.2.1.5 i *de riktlinjer som avses i kommissionens meddelande om riktlinjer för statligt stöd inom jord- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden (2022/C 485/01)*. Stöd *med anledning av fiskgjusens* häckning beviljas som sådant stöd av mindre betydelse som avses i kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Bestämmelser om lämnande av upplysningar och om anmälningsförfarandet finns i 2 § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001), och bestämmelser om skyldigheten att offentliggöra uppgifter om stöd och att iaktta öppenhet finns i 2 a § i den lagen.

Närmare bestämmelser om beviljande, förutsättningar för beviljande, utbetalning, och

Gällande lydelse

användning av bidrag eller ersättning eller av stöd med anledning av fiskgjusars häckning samt om närings-, trafik- och miljöcentralens och bidragsmottagarens skyldigheter får utfärdas genom förordning av statsrådet enligt vad som föreskrivs i Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (2014/C 204/01) samt i kommissionens förordning (EU) N:o 717/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *fridlysta djur* vilda fåglar och däggdjur som är fridlysta med stöd av naturvårdslagen (1096/1996),

2) *bidrag* finansiering enligt prövning som beviljas av statsmedel för att förebygga skador orsakade av fridlysta djur,

3) *ersättning* finansiering enligt prövning som beviljas av statsmedel för att ersätta skador på odling och djur som orsakats av fridlysta djur,

4) *stöd* kalkylerad finansiering enligt prövning som beviljas av statsmedel för att ersätta skador som kungsörnar orsakar renhushållningen och skador som fiskgjusar orsakar fiskerihushållningen.

Föreslagen lydelse

användning av bidrag eller ersättningar eller av stöd med anledning av *fiskgjusens* häckning samt om närings-, trafik- och miljöcentralens och bidragsmottagarens skyldigheter får utfärdas genom förordning av statsrådet *med iakttagande av vad som föreskrivs i de riktlinjer som nämns i 2 mom. och i den förordning som nämns i 2 mom.*

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *fridlysta djur* vilda fåglar och däggdjur som är fridlysta med stöd av naturvårdslagen (9/2023),

2) *bidrag* finansiering enligt prövning som beviljas av statsmedel för att förebygga skador orsakade av fridlysta djur,

3) *ersättning* finansiering enligt prövning som beviljas av statsmedel för att ersätta skador på odling och djur som orsakats av fridlysta djur,

4) *stöd* kalkylerad finansiering enligt prövning som beviljas av statsmedel för att ersätta skador som kungsörnar orsakar renhushållningen och skador som fiskgjusar orsakar fiskerihushållningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .